

Pohádka o opravdovém princí

POSTAVY

Princezna	P	<i>Zvídavá, asertivní (v dobrém smyslu slova), přirozeně inteligentní, sečtělá, rozhodná. Celkově sympatická.</i>
Král	K	<i>Poněkud zmatený a ne vždy chápající, ale díky své dlouholeté sociální roli rozhodný a má přirozenou autoritu.</i>
Královna	Ka	<i>Až otravně oddaná svému muži, spíše jednoduchá žena uznávající tradiční hodnoty.</i>
Princové	P1	<i>Sebejistý díky neotřesitelné důvěře v moc vlastních peněz. Stále si hraje se svými drahocennými cetskami.</i>
	P2	<i>Jemný, zženštilý, milovník přirozené krásy, romantik. Něco jako William Hurt v Polibku pavoučí ženy.</i>
	P3	<i>Nechápavý, obdařený hrubou silou a mužným hlasem. Velmi jednoduchý muž.</i>
Lítá saň	hlava 1	<i>Jde jí jen o jedno. Nepřemýšlí, proto ani nedokáže své choutky skrýt, aby snáze dosáhla svého. Být jednohlavou saní, nikdy by svého nedosáhla.</i>
	hlava 2	<i>Lstivá, úskočná, vychytralá. Bude to především její zásluha, že se saní podaří získat nějakou tu kořist.</i>
	hlava 3	<i>Snad vůbec jí nejde o to jedno. Je nadšená z každé možnosti vést teoretické rozhovory. Upřímná, přátelská k těm, kdo jí tuto touhu naplní.</i>
Sudička	Kdo jsme	<i>Hodná, milá, laskavá, starostlivá. Hezká babička, jak říká V. Burian v Soli nad zlato.</i>
		Odkud přicházíme a Kam směřujeme charakterizovány v textu.
Hloupý Honza	HH	<i>Suchý dialektik, bez emocí, neochvějně přesvědčený o naprosté všemocnosti diairetické metody. Jelikož ji nikdo jiný neovládá lépe, je přesvědčen také o svém významu.</i>
Pohádkový dědeček	PD	<i>Prostě takový, jaký má být.</i>

Úvod

Přichází Sudička.

S: Bylo nebylo – ano, tušíte správně, děti, tato pohádka bude o bytí. Tedy o pravém jsoucnu, o pravém jsoucnu. Mezi bytím a jsoucnem je jistě rozdíl, ontologická diference, ale na Heideggera teď zapomeňme a sledujme, zda naše princezna najde štěstí, které hledá. *Už chce odejít, ale obrátí se zpět k divákům.* Ptáte se, odkud přicházím? To je dobrá otázka, dobrá otázka ...

Během proslovu sudičky přijde princezna, sedne si na židli čelem k divákům a čte si Platóna.

1. scéna

Přicházejí král a královna a postaví se každý z jedné strany. Princezna se překvapeně podívá na královnu.

P: Maminko?

Ka: *S výzvou v hlase.* Králi!

K: Dcerunko! ... Totiž, princezno, přišli jsme Ti oznámit, že je Ti dnes už – 18 let!

P: Vážně? Přestala jsem to počítat už v 15. Tedy 18?

Ka: Dcero, to nejsou jen tak obyčejné narozeniny, nýbrž velmi, velmi - neobyčejné.

P: *Zamyslí se.* Ano, to je v devítkové soustavě 20, v šestkové 30 a v trojkové – ne, raději ani nepočítat!

Ka: *Se spravedlivým rozhořčením a mateřskou vážností.* Vidiš, králi, říkala jsem Ti, že bys jí už neměl dávat ty pohádky! *Vezme princezně Ústavu.*

{{

Ka: Stejně to jsou pohádky jen pro kluky.

P: To není pravda – píše se tam, že muži i ženy mají stejnou přirozenost a mohou dělat stejné věci!

Ka: Ale dcero, to přece není pravda – jak bys ty jako žena mohla např. –

}}

K: *Chlácholivě.* No tak, dost! Dcero naše, víš, když je princeznám 18 let, tak se stávají dospělými, přijdou za nimi krásní, mladí, moudří a stateční princové, ony si jednoho z nich vyberou za ženicha, pak s ním mají děti, umře jim tatínek – ach ano, já, umře jim maminka – ach ano, Ty má královno, a princezna se svým princem pak bude vládnout.

Ka: *S pláčem.* To bylo tak krásné... *Vzpamatuje se a otírá si oči.* Promiň mi mou rozcitlivělost, můj pane a vládče!

P: Ale já se ještě nechci vdávat, mít děti, pohřbít tatínka a maminku a vládnout! Já chci ještě studovat a rozumnou částí své duše proniknout do nejzazší podstaty skutečnosti a nalézt její první příčiny!

K: *Káravě, s otcovskou autoritou.* Dcero, příliš dlouho jsem Ti povoloval dětinské fantazie! Nyní však musíš zanechat takového nesmyslného dětského žvatlání a jako dcera vládce se připravovat na své budoucí politické povinnosti. To totiž šlechtí opravdového muže!

P: Ale vždyť já přece nejsem –

Ka: Dcero, neodmlouvej otcí! Když to on sám řekl, tak – tak to prostě on sám řekl. A je to pravda.

P: *Bezmocně rozhodí rukama.* Co tedy poroučíš a přikazuješ, můj otče a králi?

K: Děkuji, dcero, správně královno! Totiž opačně. Pozval jsem na tento slavnostní den prince, aby se Ti dvořili. Oni teď přijdou –

Ka: - a budou se Ti dvořit –

K: *poněkud překvapen královninou pomocí.* Děkuji královno – a Ty si z nich vybereš svého nastávajícího manžela.

Ka: Stačí jen jednoho.

P: *S povzdechem.* Ať tedy vstoupí ti krásní, mladí, stateční princové...

Ka: A moudří, dcero!

K: *Podívá se na královnu zkoumavým pohledem.* Princové, vstupte!

P: Ale – vezmu si jen opravdového, skutečného prince, ne nějakou napodobeninu nebo stín!

2. scéna

Přicházejí princové a dvoří se princezně. Postupně se představují a předhánějí v sebechvále. K. a Kr. ustupují bokem.

P1: *Velmi honosně oblečen a s mnoha ozdobami.* Nejdražší princezno, jsem princ Richie z Plutónie a jako pravý princ jsem velmi, velmi a velmi bohat. Mám boty od Manola Blahnika, krajkové prádlo od Calvina Kleina, nachový plášť prošívaný zlatem od Louise Vuittona, náhrdelník od Swarovského a parfém od Davida Beckhama. Když si vybereš za ženicha mne, jako svatební dar Ti dám ostrov zvaný Nová Atlantida.

P2: *Naopak v prostých šatech, které odhalují krásné tělo (krátké tričko a obepnuté kraťasy.* K čemu je bohatství, spanilá princezno, když člověk nemá krásné tělo, ale křivé nohy jako Richie. Jedině krása nás totiž přitahuje, nutí nás, abychom se s ní spojili a plodili v ní další krásná těla. Když si vezmeš mě, sličná princezno, prince Kaloně ze Schönlandu, zplodím s Tebou nejkrásnější princátka pod Sluncem.

P3: *V kulturistickém dresu.* Statečná princezno, pravý princ musí bránit svou vlast a dobít cizí území. Proto potřebuje sílu, krasotinko. *Plácne Kaloně a ten odklopýtá přes celé jeviště.* Proto jen já, princ Dynamo z Héraklovic, statná dívka, Ti budu nejlepším manželem a království Vašemu nejmocnějším vládcem. Hmm. *Toto utvrzení svých slov dodává po každé replice.*

P: *Chce si něco ověřit.* Kdo z vás je tedy opravdový princ?

P1+P2+P3: *Unisono.* Já!

P: *Zamyšleně.* To jsem si myslela. Ovšem když si mám vybrat jen jednoho – jak jsi říkala, maminko, musím vědět, jak poznat pravého prince. A to poznání pak bude kritériem, abych se rozhodla pro jednoho z vás.

K: *Omluvně.* Dcero, urážíš naše hosty, když pochybuješ o jejich princovitosti.

P: Tak mi porad', otče, kterého z nich by sis vzal ty?

K: Já? *Zaraženě.* No já nevím, takto nečekaně... S kterým bych se oženil?

Ka: *Nevěřicně.* Králi?!

K: *Vzpamatuje se.* Co mě pleteš, princezno, vždyť já si přece žádného prince vzít nemůžu

P: Tak to vidíš – ty mi neporadíš. Já chci jediné opravdového prince, a proto potřebuji nejprve poradit, jak jej poznám. Maminko?

Ka: *rozpačitě* Víš, já poznala jen jednoho prince, Tvého tatínka. On pro byl jediný opravdový princ. *Chytne si jej za ruku a přitáhne.* Ale toho si vzít nemůžeš!

K: *Po úvaze.* Počkat, možná bych věděl o někom, kdo by ti poradil. Za humny je drak. Tedy – lítá trojhlová saň. Tedy – v jeskyni. Ta už sežrala hodně princů. *Kaloně a Richie se schovají za Dynamo. Ten se také lekne.* Tedy – poznala. *Princové se otřepou a začnou usmívat.* Ta saň by ti mohla poradit, jak se opravdový princ pozná. Ovšem pokud tě také nesežere.

P: *Odhodlaně, téměř radostně.* O jeskyni jsem už něco četla, chci se přesvědčit, jaké to tam je doopravdy. *Slavnostně.* Otče, matko, odcházím do světa. Do jeskyně. Nevrátím se –

K: *chlácholivě* Neboj se dcero, určitě se vrátíš, že královno?

P: – nevrátím se, dokud nepoznám pravého prince. *Odejde.*

Ka: Na co čekáte? Běžte za ní, ať ji můžete zachránit, kdyby ji saň chtěla poznat. Tedy – sežrat.

Princové odběhnou za P., K. a Ka. také odejdou.

3. scéna

Přichází princezna a hledá vstup do jeskyně. Saň bude za scénou.

P: Buď zdráva, lítá sani, jsem princezna a přicházím tě požádat o radu.

Saň 1: Tak pojd' dovnitř, ať tě můžu sežrat.

Saň 2: Poznat! Ona chtěla říct, ať tě můžu poznat.

P: Ne, ty pojd' ven!

Saň 2: To nejde, přivykla jsem temnotě, venku bychom osleply.

Saň 1: Ale když vejdeš k nám, uvidíš krásné stíny. A my tě lépe –

Saň 2: *vpadne* – poznáme, poznáme!

P: Jenže kvůli tomu jsem nepřišla. Já chci vědět, jak mám poznat pravého, opravdového, skutečného prince! Ale to mi asi vy neporadíte...

Saň 3: *s překvapením a radostí v hlase* Takže ty nečekáš, že přijede sličný princ na statečném koni, aby za tebe nasadil krk a bojoval s námi?

P: Ne, ani náhodou!

Saň 3: A přišla jsi proto, že si chceš popovídat?

P: Jo.

Saň 3: O opravdovém princovi?

P: Ano.

Saň 3: O skutečných jsoucnech?

P: *překvapeně, nejistě* Totiž...

Saň 1: *zlostně, zklamaně* No to snad ne – už je to tu zase?

Saň 3: Zdrž se úsudku, sestro! – Filosoficky popovídat, princezno?

P: Já jen... mám se vdávat a nechci žádného ňoumu, nýbrž opravdového prince a nevím, jak ho poznat!

Saň 3: No vždyť to říkám – chceš najít skutečné jsoucno a nevíš, jak dosáhnout pravdivého a nutného vědění.

Saň 1: *se zadostiučiněním* Já to říkala!

P: *souhlasně* To jsem netušila, že filosofie je tak užitečná pro každodenní, všední, obyčejný život...

Saň 3: Si piš! Holky, hostina se odkládá!

Saň 2: *znuděně* Tak nás potom vzbud' na svačinu!

Saň 3: *nedočkavě, s radostným očekáváním* Tak pojd', dáme se do toho.

P: *nejistě* Ale jak, ještě nikdy jsem to nedělala.

Saň 3: Neboj se, nech to na mně. Nejprve si ujasníme problém. Ty se tedy chceš vdávat –

P: Ne!

Saň 3: – a potřebuješ vědět, jak najít a poznat opravdového prince –

P: Ano!

Saň 3: – kterého by sis pak vzala.

P: Ne! Totiž ano! Vlastně možná...

Saň 3: V tom případě tě naučím jednu bezva metodu, která ti jistě pomůže. Poslouchej!

P: Co?

Saň 3: Toto.

P: Poslouchám, mluv.

Saň 3: *vesele* To se nám povedlo, to bylo jako z Platóna!

P: No dobře, a co z toho?

Saň 3: Nic, ale už poslouchej!

P: Rychle mluv!

Saň 3: Už mluvím. K poznání určitého jsoucna o sobě dojdeme postupně tak, že nejprve poznáváme projev tohoto jsoucna v nějaké jednotlivině, následně v jiné jednotlivině, pak ve všech jednotlivinách toho druhu. Dále přistoupíme k projevům tohoto jsoucna na vyšší rovině, pak opět na vyšší rovině, pak zase na vyšší, a ještě na vyšší, a pak konečně – *zamyslí se* – ne, totiž ještě na vyšší rovině – a pak konečně – *zamyslí se* – ano, pak konečně náhle zahlédneme to jsoucno o samo sobě! *Ke konci s nadšením*. Tak co tomu říkáš?

P: ... není tak užitečná pro každodenní, všední, obyčejný život...

Saň 3: Potřebuješ příklad?

P: Jako sůl!

Saň 1: Už se jí?

Saň 3: Ještě spí, hédonistko! – Je to jednoduché, ochutnáš, tedy poznáš jednoho prince, pak druhého, třetího a dalšího a dalšího... Samozřejmě ne najednou, ale postupně, pomaloučku, jak na ně dostáváš chuť.

P: Zatím je to jasné. A dál?

Saň 3: Postupně z těch jednotlivých případů zjistíš, co činí prince princem –

P: Ano?

Saň 3: - a právě v tom konečně náhle zahlédneš pravého prince o sobě! *Opět s nadšením*.

P: *ironicky* To jsme tedy postoupili daleko... *Napadne ji něco*. Poslyš – ty jsi už poznala hodně princů, že?

Saň 3: Jéje! Někteří byli opravdu cukroušci, jiní zase takoví neslaní nemastní, další úplně nechutní, pár jich bylo opravdu k sežrání, na dvou či třech by si drak zuby vylámal –

Saň 2: - a ten předposlední byl jen kost a kůže –

Saň 3: Nech si ten konzumní kriticizmus!

P: Dost, to stačí. Takže když jsi poznala tolik princů – určitě už dospělas i k poznání opravdového prince. Tak mi přímo řekni, podle čeho jej poznám.

Saň 3: *překvapeně* Eeeeeeeeeeeeeee...

P: Prosím?

Saň 3: Eeeeeeeeeeeeeee...

P: Takže ty jsi k poznání jsoucna o sobě nedospěla?

Saň 3: *sklesle* Neeeeeeeeeeeeee...

P: Aha. Takže tvoje metoda není apodeikticky nutná –

Saň 3: *pokorně* – a nevede vždy a u každého k žádoucímu výsledku...

P: Já ovšem potřebuji něco jistého a stoprocentního. Tedy jsi mi nepomohla, ale přesto díky. – Na oplátku - támhle mě sledují ti mí otravní nápadníci – máš-li zase chuť, můžeš s nimi zase zkusit svou metodu.

Saň 3: Holky vstávat, bude hostina – rychle, nebo nám uteče!

P: *vzpomene si na něco* Poslyš, ještě mám otázku. Má saň stejnou přirozenost jako drak?

Saň 1: Samozřejmě že jo, to vím i já, hlava skopová.

P: Tak se mějte a příjemnou zábavu!

Saň 2: Pánové, pojďte blíž, ať vás můžeme lépe poznat!

4. scéna

Princezna odchází od sluje na opačný konec scény. Je sama. Bezradně si sedne.

P: Co si teď počnu? Saň mi poradila nespolehlivou metodu, která ani u ní samotné nefunguje. Jóóó, prý filosofie ...!

Najednou kde se vzala tu se vzala zjeví se sudička. Velmi sympatická a hodná, shovívavá a ochotná pomoci.

Sudička: Buď zdráva princezno!

P: Taky buď zdráva, babičko, ty mě znáš? Ty jsi ale hezká babička – kdo jsi?

S: Ptáš se, kdo jsem? *K divákům.* To je taky dobrá otázka. Ale - copak ty si na mě NEVZPOMÍNÁŠ?

P: Odpusť, babičko, nevzpomínám.

S: Dobrá, dobrá. Ostatně není divu, byla jsi ještě malá a sotva jsi viděla, když jsme se setkaly.

P: *jako by si vzpomněla* Aha, ty jsi – ... promiň, nevzpomínám si.

S: Já jsem sudička, ta hodná sudička.

P: *překvapeně* Vážně?

S: I tobě jsem se svými sestrami určila osud...

P: *vzdorně* Takže nemám svobodnou vůli? Je osudem předurčeno, co se se mnou stane? I to, co chci udělat? A co když schválně udělám něco jiného, než chci? Nebude pak osud zlomen?

S: *stále vlídně, pobaveně, se smíchem* Podívejme se na ni, malou bojovnici! Bojuje proti osudové determinaci více než Chrysippos, a že to byl pašák!

P: *stále bojovně* Co je tady k smíchu?

S: *chlácholivě, stále pobaveně* Ale jistěže nic, princezničko, jistěže nic... To si já jen tak vzpomněla na dávné časy. – Na metafyzické disputace ale teď není vhodná chvíle. Možná až za tebou přijdu příště –

P: *prudce, ale už ne bojovně, spíše zvědavě* Kdy příště? A proč?

S: Kde se v tobě ta prudkost bere? Král ani královna přece nejsou ... Ale to nic, to nic. Přišla jsem tě utěšit, protože jsi teď smutná.

P: *sklesle* Ano jsem, protože –

S: *rukou ji zastaví* Já vím, já vím. Právě proto přicházím, abych ti sdělila tvůj osud – *princezna se nadechne k další námitce, proto sudička rychle dodá* – a žádné filosofické námitky! Teď je čas na životní praxi!

P: Tak já už mlčím. Rychle mi prozrad' to tajemství.

S: Hodná holka, hodná. Vlastně víš, sama z toho nejsem úplně moudrá. Poslouchej!

Přijdou ještě další 2 sudičky.

S: Nejprve přišla k tvé kolíbce má mladší sestra (jmenuje se Odkud přicházíme) a řekla: (doplnit obvyklé formulace sudiček) *krákavým, zlověstným hlasem* „Budeš celý život nešťastná, protože budeš hledat to, co na celém světě není k nalezení.“ Víš, princezno, ona není zlá, jen měla těžké dětství, a proto je teď taková nepřejícná... Pak byla řada na mě, na Kdo jsme. Abych to napravila, řekla jsem: *starostlivě, dobromyslně* „Budeš dlouho hledat, ale nakonec najdeš pravého prince.“

P: *radostně, nadšeně* Jůůů, zlatá babičko, mám tě za to tolik ráda. Dě– *políbí ji ku– opět pusa ju! Pusa*

S: *spokojeně* Umíš být vděčná, to je pěkná vlastnost, pěkná. Ale ještě se neraduj. Pak totiž přišla nejstarší sestra Kam směřujeme (u nás sudiček totiž má nejstarší poslední slovo, víš?) a pronesla: *chladným, osudovým hlasem* „Nepoznáš trápení s mužem.“

P: Tak to je také hodná, poděkuj jí za mě!

S: *starostlivě* Holka, holka, musíš trochu přemýšlet! Přece platí, že když se žena vdá, tak pozná trápení s mužem.

P: To by nešlo říct pravdivěji.

S: Ba, ba. A má-li být implikace pravdivá a je-li konsekvent nepravdivý, musí být nepravdivý i antecedent.

P: *ironicky* Babičko, a čím se liší životní praxe od filosofické teorie?

S: *mávne rukou* Jenom chci říct, že když nepoznáš trápení s mužem, tak se nevdáš. Ale přitom budeš dlouho nešťastně hledat a nakonec najdeš pravého prince. Všechny sudby se totiž musí splnit. Nevidíš v tom aporii?

P: A tím jsi mě chtěla utěšit?

S: *omluvně* Vidíš, nudím tě dlouhými řečmi a na to nejdůležitější bych málem zapoměla, bába stará. Poslyš, týká se to poznání pravého prince.

P: Babičko, ty víš – ?

S: Pojď blíž. Když jsi poprvé uviděla a uslyšela ty tvé tři nápadníky (kteří sem utíkají před saní), hned jsi poznala, že žádný z nich není pravým princem.

P: No ano, ale to přece –

S: To přece znamená, že už jsi musela pravého prince nějak znát, když vědělas, kdo pravý princ není.

P: Zdá se mi, že mluvíš pravdu.

S: Tedy jsi jej už někdy dávno poznala – a teď stačí, když si VZPOMENEŠ na toto poznání. – A teď musím zmizet, aby mě neviděly ty napodobeniny pravého prince! *Vypaří se. Nebo odejde.*

P: Poznala? VZPOMENU? Ale kdy a kde poznala? To nedává smysl. A jak si mám vzpomenout, když nevím na co? Ale teď se musím schovat před těmi princátky. Třeba sem za skálu. *Vyběhne ze scény.*

Příběhnou udýchání princové.

P2: Ne- neběží za námi?

P1: Neboj se, schválně jsme utíkali úzkými roklemi a trnitými houštinami, kudy ta saň nemůže prolézt. *Vztekle.* No, taky z toho mám potrháný plášť od Vuittona a zašpiněné boty od Blahnika.

P3: Jak by za námi taky běžela, saně přece lítají, hahaha!

P1+P2: To je dobrý, prý lítají, hahaha!

Po chvílce zábavy, když pochopí.

P2: *zděšeně* Lítají – rychle pryč!

5. scéna

HH: *za skálou, princezna si jej nevšimla.* Poznal jsem tě, ó jasná!

P: *s úlekem vyběhne na scénu.* Co tady děláš? A kdo jsi? A vůbec – jak víš, že jsem princezna?

HH: *klidně vyjde a otočí se nebo posadí čelem k publiku, takže nemluví přímo na princeznu.*

To jsou tři otázky – mám na ně odpovídat v pořadí, v němž byly ve stavu emociálního zjištění položeny?

P: *už nemá strach, ale je ještě zmatená* Co říkáš? Jak? Ano. Totiž ne. Kdo jsi?

HH: Jmenuji se Honza, Hloupý Honza. Ale klidně mi můžeš říkat jen Honza.

P: Dobře tedy, Honzo. Jak jsi přišel na to, že jsem princezna?

HH: Jednoduchou diairetickou dialektikou.

P: *nevěřicně* Cože, zase filosofie? I Hloup– I Honza?

HH: Když vidím někoho utíkat po lese, ptám se nejdřív: Je to žena nebo muž? Když žena, ptám se – jen tak si pobíhá nebo běží s nějakým záměrem? Když se záměrem, tak utíká před něčím nebo něco pronásleduje? Když utíká, tak –

P: Tok tvých myšlenek je úchvatný. Dá se ale takto dojít ke konečnému vysvětlení?

HH: *aniž hne brvou* – když má královské šaty, tak podobá se obrázku princezny na svatebním oznámení na kostele nebo nepodobá? Když podobá, tak je to princezna.

P: *lehce ironicky* Když jsi tak chytřej, tak jistě víš i to, odkud a kam běžím.

HH: Když se běžící žena, jež je princezna, schovává před princem, utíkajícími před drakem –
P: To nebyl drak, ale saň.

HH: Drak a saň mají přece stejnou přirozenost, proto drak i saň mohou stejně pronásledovat utíkající prince. Drak i saň totiž –

P: Promiň, kam tedy běžím a proč?

HH: Do úkrytu před nápadníky, které nechce, neboť se nechce vdávat, nebo alespoň se nechce vdát za dané nápadníky. Možná – a v tomto bodě už opouštím jistou diairetiku a pouze volně spekuluji – hledá lepšího ženicha. A jak to u dívek tvého věku bývá –

P: *dotčeně* No dovol!

HH: – jak to u dívek tvého věku bývá, chtějí jen dokonalý ideál, tedy – pravého prince?

P: *donucena uznat úspěch Honzovy dedukce* No dovol – tedy vlastně ano. A nemohl bys mi poradit, jak jej najdu?

HH: Zajisté –

Přiběhnou udýchání princové.

P1: Konečně jsme tě našli princezno, abychom tě mohli ochránit před saní.

P2: A před lesními loupežníky!

P3: *K Honzovi.* Zvol si zbraně, ničemný červe!

P: Zastavte, vy přešlechtní princové! To není červ, ale pan Hloupý Honza, který mi vysvětlí, jak poznám pravého prince. To přece taky chcete, ne?

P1-3: Samozřejmě, protože my jsme praví princové!

HH: Nuže dobrá. Základem správného řešení každého problému je vymezit si termíny, definovat – jak říkají mudrcové. Vy 3 tedy o sobě jistě tvrdíte, že jste pravými princem?

P1-3: *jednohlasně* Samozřejmě! Nějaká pohádková replika?

HH: Výborně, v tom případě jistě dokážete pravého prince definovat. Začni ty!

P1: *zaskočený* Eeeee, no, tento, totiž...

HH: U Dia! To nebyla ani správně utvořená formule! Teď ty!

P2: Pravý princ je krásný, má jemné, symetrické a šlechtěné tělo a líbí se princeznám.

HH: U psa! Ty zase místo definice bytnosti podáváš výčet vlastností! Některé jsou navíc nahodilé! Poslední šance –

P3: Ha, to je chyták, co? Pravý princ – jsem totiž já.

HH: U Sókrata! Místo obecné definice udáváš příklad jednotliviny. Mimochodem, ten příklad nesedí.

P3: Pochopitelně, vždyť stojím!

HH: A teď ty princezno – když chceš pravého prince, co to vlastně chceš?

P: Když já vůbec nevím...

HH: *s mírnou pochvalou* U Diova psa Sókrata, konečně jsme se někam dostali! Když víme, že nevíme, cítíme, že musíme zkoumat!

P1: A co budeme zkoumat?

HH: *nevší má si nechápavého prince* Musíme najít termíny, s nimiž termín „pravý princ“ souvisí a ukázat jejich vzájemné souvislosti i rozdíly – tak se nám podaří uchopit jsooucnost pravého prince.

P2: A kdy budeme zkoumat?

HH: Každý tedy řekněte nějaký termín, který je podle vás spojen s pravým princem.

P3: Velký těžký palcát.

P2: Jemný hydratovaný sprchový gel s bylinkami šetrný k lidské kůži na intimních místech?

P1: Bankovní konto bez poplatků.

P: *po chvílce přemýšlení* Pravý král?

HH: Tak pro zkoumání si vybereme – třeba princeznnin návrh. Nuže, v jakém vztahu je pravý princ a pravý král?

P: To je jasné – pravý král je otcem pravého prince.
HH: Tedy když je jeho otcem, jistě není jeho matkou.
P: Jak by také mohl být!
HH: Takže pravý princ nebude synem pouze pravého krále jakožto svého otce.
P: Nejpravdivěji mluvíš.
HH: Pravý princ tedy bude také synem své matky.
P: Nic není jistější než toto.
HH: Bude pravý princ synem pravé královny jakožto své matky nebo spíše nějaké jiné ženy?
P: To první je jistě mnohem blíže pravdě.
HH: *se samolibým uspokojením* V tom případě jsme našli, jak říkají odborníci. Pravý princ je synem pravého krále a pravé královny.
P: *zklamaně a nevěřičně* To je všechno?
HH: Ne, ještě může být bratrem své sestry pravé princezny. Nebo může být manželem pravé princezny, pokud jejím otcem je jiný pravý král a jiná pravá královna. Ale to už není nutný vztah.
P: Takže když chci najít pravého prince, musím napřed najít pravého krále.
HH: Půntklich, jak říkají badatelé.
P: Ale podle čeho poznám pravého krále?
HH: Jednoduše – bude otcem pravého prince. To je naprosto jisté dialektické poznání.
P: Jenže se točí poněkud v kruhu. Když neznám pravého prince ani pravého krále, nemůžu je ani poznat. Copak tu není nějaký absolutní, ničím dalším nepodmíněný počátek, poznatelný bez dalších předpokladů?
HH: Ano, samozřejmě je.
P: A to –
HH: Dobro.
P: Z tebe aby to páčil... A co je dobro?
HH: Co se vleče, neuteče... Nikdo neví, co je dobro.
P: A jak tedy poznám pravého prince?
P3: Pochopili jsme to dobře? –
P1: Neptej se, ještě budeme za filosofické laiky.
P2: Za blbečky.
P3: *mávne rukou.* Tedy pravého prince nelze poznat?
HH: Jak se můžeš tak pesimisticky ptát? Samozřejmě že jde.
P1 a P2 se významně podívají na P3.
P: Jenže nikdo nedokáže uvést metodický algoritmus, který apodeikticky povede k cíli.
P3 se významně podívá na P1 a P2.
P2: Aha, tak to mě velmi mrzí princezno. Ale v tom případě –
P3: když není možné v konečném počtu kroků dedukovat podstatu pravého prince, -
P1: a tedy nelze vyloučit, zda náhodou některý z nás pravým princem není, –
P: - já vím, chcete, abych si jednoho z vás vybrala za muže.
P1: Ne, chci, aby sis vybrala mě.
P2: Ne, mě!
P3: Jedině mě!
P: *Otočí se k Honzovi, který nic neříká.* A ty Honzo?
HH: Muž a žena mají stejnou přirozenost, k čemu by mi byla tatáž přirozenost dvakrát? Jen dvakrát víc otázek a o to méně odpovědí...
P: *Uraženě.* Dobrá, vezmu si jednoho z vás, princové. Jděte do hradu a rodičům řekněte, ať chystají hostinu, že se vracím domů a bude velká sláva. Já se projdu lesem a rozmyslím si, kdo z vás je pravý princ.
P1+P2+P3: *předbíhají se* Já budu první! Já jim to řeknu! Vítej mě, tcháne! *Odbíhají.*

P: At' s tebou dobro zůstává, Honzo! *Odchází.*

HH: *Přemýšlí a jen napůl odpoví.* Však já ho poznám!

6. scéna

P: *Princezna jde sama lesem a zoufá si.* Pravého prince tedy nelze nalézt. Existuje vůbec? Co když existují jen tito jednotliví princové? Pak se musím smířit s jejich nedokonalostí a proměnlivostí. Ale co mi vůbec zaručí, že to jsou princové?

Narazí na Pohádkového dědečka, který se něčím trápí. Dědeček je otočen tak, že ji nevidí.

P: *Princezna jde sama lesem a zoufá si.* Pravého prince tedy nelze nalézt. Existuje vůbec? Co když existují jen tito jednotliví princové? Ale jsou to vůbec princové? (Původní text byl zbytečně rozvláčný a neměl příliš velkou informativní hodnotu.)

Narazí na Pohádkového dědečka, který se něčím trápí. Dědeček je otočen tak, že ji nevidí.

PD: *velmi zaujatě, naléhavě, potřebuje P. zaujmout.* Já jsem to přece věděl! Jak jsem na to mohl zapomenout? Proč se to muselo stát zrovna mě? Co si teď počnu, já ubohýyyyyy? Jo, jo. *V okamžiku, kdy si jej všimne.*

P: *se soucitem* Buď zdrav, starý pane, co tě trápí? Ráda ti pomůžu. Nechceš chleba, sůl, sýr, víno, olivy, buchtu, paštičku nebo pečínku?

PD: Jsi laskavé, děvče, ale já nemám hlad.

P: Tak co tě trápí, pověz!

PD: Já jsem zapomněl, co je třetí princ! Hlava dubová! Jo, jo.

P: Nenaříkej, dědečku, já ti to připomenu. To si pamatuju od chůvy.

PD: Výborně, tak povídej!

P: *Zamyšlení – P. musí u celého výkladu dávat najevo, že si to jen pamatuje, aniž by problém důvěrně znala.* Vezměme si nějaké jednotlivé prince, třeba Jaromíra, Jaroslava a Bartošku.

PD: Ano, vezměme si je.

P: Samozřejmě jen filosoficky. Tedy – o Jaromírovi, Jaroslavovi a Bartoškovi řekneme, že každý z nich je princem –

PD: – ano, tedy o nich prince vypovídáme. Oni jsou první princ. Jo, jo.

P: Předpokládáme pak, že to, co vypovídáme o více jednotlivinách, např. o Jaromírovi, Jaroslavovi a Bartoškovi, má samostatnou existenci mimo tyto jednotliviny.

PD: A to je idea, druhý princ. Ba, ba.

P: Jenže když pak i o této ideji řekneme, že je to princ, tak musíme předpokládat, že existuje zase další princ odlišný od Bartošky i druhého prince. A to bude třetí princ. Tak mi to ocko hovoril.

PD: *spokojeně* Už je mi to zase zcela jasné a moc ti děkuji. Je vidět, že máš šlechetné srdce, princezno.

P: Dnes všichni vědí, kdo jsem, ani se nebudu ptát, jak to víš ty.

PD: Ale já ti to povím. Jsem totiž pohádkový dědeček a protože jsi na mě byla tak hodná, poradím ti s tvým trápením. Konečně.

P: *Smutně.* Ty víš i to, že mám trápení?

PD: Kdo by to nepoznal, neuspěl by v konkurzu na Pohádkového dědečka, kterým jsem se stal. Jo, jo. A teď ti řeknu, co musíš ve své situaci udělat. Ale není to určeno pro všechny uši, proto ti to jen pošeptám. Pojď sem, honem.

Začne jí něco šeptat Přitom gestikuluje. Princezna reaguje otázkami.

P: Zdola nahoru? ... Kolem dokola? ... Ze všech stran? ... Sem a tam? ... Jak často?

PD: A teď už to víš všechno. Jo, jo.

P: *zaraženě, zamyšleně* Ano, děkuju, dědečku. Musím se podle toho zařídit. A za tu radu – přijdi na náš hrad, bude tam velká sláva.

PD: Vždyť já vím a přijdu. Teď mám ještě jednu schůzku, ale pak hned přijdu. Ano, ano.

P: *Princezna velmi zamyšleně pomalu přechází po scéně. Několikrát se zastaví a gestikuluje. Pak odejde.*

7. scéna

Přibíhají princové, na jejich křik vejde na scénu král s královnou.

P1: Králi!

P2: Královno!

P3: Královský páre!

P1: Princezna vzkazuje, že máte nachystat oslavu, protože si vezme mě –

P2: – mě!

P3: – mě!

P1: – za muže.

K: Tak přece jen naše dcera dospěla. A kdy přijde?

S: *přichází i s ostatními sudičkami* Hnedle to bude, hnedle, jen chvilku posečkej.

Ka: *překvapeně* A kde se tady berete vy, tetičky Kdo jsme, Odkud přicházíme a Kam směřujeme?

S: Tetičky přece vždycky chodívají na svatbu. Kromě toho jsme velmi zvědavé, jak to vlastně dopadne, protože naše proroctví o princezně byla nejasná. Tak – na co čekáte? Chystejte přece hostinu.

K, Ka, P1, P2, P3 *začnou kvapně přenášet židle, stoly, mísy...*

P: *Pomalu vejde, zastaví se, chvíli pozoruje zmatek. Pak pozdraví.* Buď zdrav, tatínku králi, buď zdráva, maminko královno!

Všichni se zastaví a rozestoupí kolem princezny.

Ka: *radostně* Dcero naše, ty ses vrátila. A mnohem dříve než princezny v jiných pohádkách!

K: *snaží se emoce skrýt* Také tě zdravím, dcero princezno. Dospěla jsi tedy k poznání, který ze tvých tří nápadníků je pravý princ?

Ka: A se kterým budeš mít děti, pohřbíš tatínka a maminku – ach ano, mě – a s nímž budeš vládnout?

P: Ano a ne.

K: *poněkud přísně* Ani cesta do světa tě tedy nezavila toho dětského filosofického žvatlání...

Ka: Ale králi, nebuď na ni hned přísný, když se pěti hodinách konečně vrátila. A ty, princezno, mluv jasněji. Vezmeš si –

P1: – mě?

P2: – mě?

P3: – mě?

P: Ano, hned vám vše vypovím – jen půjde-li to vůbec slovy vypovědět.

S: Jaký tajuplný úvod, to se asi dozvíme neslýchané věci.

P: Protože mi saň, sudička ani Hloupý Honza nedokázali poradit, jak poznám pravého prince, slíbila jsem, že si vezmu jednoho z vás. Jenže –

P1-3 *jednohlasně:* Cože? Jaké jenže?

P: Jenže pak jsem pomohla pohádkovému dědečkovi a on mi za to prozradil, jak je možné pravého prince najít.

P1-3 *jednohlasně:* Cože? Jak najít pravého prince?

P: Prý to poznání nikdo nemůže druhému sdělit, nýbrž každý na to musí přijít sám. Když se bude dlouze a důkladně zabývat jak jednotlivými princí, tak i definicemi princů a věděním o

nich – pak prý náhle – snad, možná, jen u někoho – konečně vyšlehne oheň poznání a rozumu o zkoumané věci. Přesně tak to řekl.

K: *trochu nejistě a znepokojeně* Co to znamená? Bude svatba nebo mám dát sklidit ze stolu?

P: To znamená, že když si pořádně prohlídnu tady prince a když budu usilovně přemýšlet o definici prince a o veškerém vědění o princích, tak – *zarazí se a odmlčí.*

P1: Tak – ?

P2: Tak – ?

P3: Tak – ?

Ka: Tak co bude, dcero?

P: *probere se a rozechvělým hlasem říká* – uvidím pravého prince, který je sám o sobě a se sebou totožný, neviditelný (*princové se po sobě podívají*), netělesný (*princové se plácají po těle*), poznatelný pouze rozumem, neměnný. Jednotliví tělesní princové pak svou existenci mají jen díky účasti na tomto pravém princí.

K: *pořád trochu nejistě a znepokojeně* Aha. A co to znamená? Bude svatba nebo mám dát sklidit ze stolu?

Ka: Také jsem zmatena. Kterého z princů si tedy vyvolíš, dcero? Mluv jasně nebo třeba ukaž prstem.

P: *ukáže prstem nahoru jako Platón na Athénské škole.* Už nechci myslet na žádného jiného než na pravého prince a svůj život chci strávit jen s ním.

Princové začnou plakat a naříkat, v objetí klesnou na kolena.

Ka: *polekaně až zoufale* S tím bez těla? Ach, jaká hrozná úchylka. Co nás to postihlo za neštěstí! Nešťastné dítě nemocné!

K: *přesvědčuje ji* Ale královno moje, měli bychom být tolerantní k orientaci naší dcery. Také jsem překvapen a vyveden z míry, zároveň však mám radost, že naše dcera našla své hledané štěstí. A na počest tohoto nálezu uspořádám oslavu – pojd'te tedy jíst, pít a radovat se spolu s námi a s naší princeznou!

Princové se radostně hned chopí číší a talířů.

Všichni se smějí a radují a hodují. V tom příběhne Honza a křičí.

HH: Héuréka! Héuréka! Už jsem na to přišel – Dobro je jedno!

K: I ty jeden blázínku! Pojd' se s námi také veselit.

Sudičky přejdou dopředu a Odkud přicházíme se rozloučí s diváky.

S: Vidíte tu slávu? Také jsme tam byly, jedly a pily, co hrdlo ráčí. Díky filosofii se naše sudby přece jen splnily, a my tedy můžeme jít dál. A ptáte se: Kam směřujeme? To je dobrá otázka, ale odpovědět si musíte sami. Dobrou noc, děti!